

مازیار نیک بر
محمد حسن پور

سر شناسه	: نیک‌بر، مازیار، ۱۳۵۱-
عنوان و نام پدیدآوران	: کتاب کوچک عکاسی موبایل، کامپکت/ مازیار نیک‌بر، محمد حسن‌پور
مشخصات نشر	: مشهد: ترانه، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	: ۷۸ص.: مصور (رنگی).؛ ۱۲×۱۷ س‌م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۶۱-۰۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: دوربین‌های عکاسی
موضوع	: عکاسی — راهنمای آموزشی
شناسه افزوده	: حسن‌پور، محمد، ۱۳۶۰ -
رده بندی کنگره	: TR۱۳۹۳۲۵۰ ۲ک۹ن/
رده بندی دیویی	: ۷۷۱/۳۰۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۲۳۵۱۱

کتاب کوچک عکاسی

موبایل ، کامپکت

مازیار نیک بر
محمد حسن پور

انتشارات ترانه

کتاب کوچک عکاسی(موبایل، کامپکت)

مازیار نیک‌بر، محمد حسن‌پور

طرح جلد: ایمان کیخا

چاپ اول: ۱۳۹۳، شمارگان ۱۵۰۰ جلد

امور فنی و چاپ : حمید محمد زکی

لیتوگرافی : مشهد اسکنر

چاپ و صحافی: ایران زمین

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۶۱-۰۲-۲ ISBN: 978-600-7061-02-2

قیمت: ۹۵۰۰۰ ریال

مشهد، میدان سعدی، پاساژ مهتاب - تلفاکس ۲۲۵۷۶۴۶

کلمات قاطع‌تر از آن هستند که بتوانند عکسی را توضیح دهند.

کریستین بولتانسکی

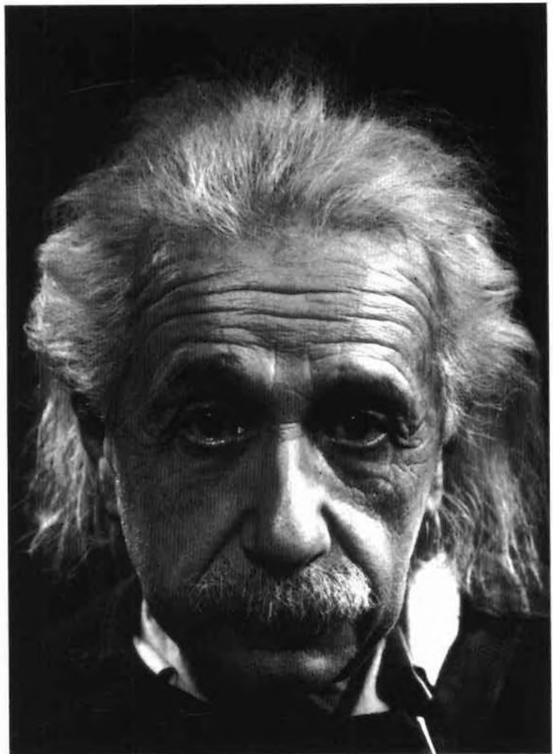
فهرست

مقدمه

پیشرفت و توسعه صنعت دیجیتال در سالیان اخیر، سبب شده است تا رسانه‌ای چون عکاسی که تا یک دهه قبل در انحصار افراد حرفه‌ای و متخصص بود، به هنری همگانی مبدل شود. علاقه به‌ثبت وقایع، خاطرات و لحظاتِ تلخ و شیرین زندگی، امری همگانی است که شرکت‌های سازنده دوربین‌های عکاسی به‌خوبی از آن بهره بُرده و به‌مددِ دستاوردهای نوین در عرصه‌ی دیجیتال، دوربین عکاسی را از درون آتلیه‌ها به‌درون جیبِ تک‌تک افراد علاقه‌مند جامعه منتقل نمودند. امروزه کمتر خانه‌ای وجود دارد که در آن دست‌کم یک دوربین کوچک یا موبایل مجهز به‌دوربین دیجیتال وجود نداشته باشد. تصور رایج در میان عموم مردم آن است که ثبت تصویری زیبا و با کیفیت، نیازمند در اختیار داشتن دوربین‌های گران‌قیمت و پیشرفته است. البته این تصور از واقعیت به‌دور نیست. اما داشتن دوربین گران‌قیمت و لنزهای پیشرفته، تمام داستان نیست؛ هر فرد علاقه‌مند و صاحب‌ذوقی، می‌تواند با بالابردن دانش خود، با یک دوربین ساده و ارزان‌قیمت، تصویری با کیفیت، همپای دوربین‌های پیشرفته تولید نماید که هر بیننده‌ای را به‌تعجب وادارد. در میان هنرهای گوناگون، شاید عکاسی، ساده‌ترین آن‌ها

باشد، که هر فردی با کمترین مهارت (و حتی گاهی به‌صورت تصادفی) می‌تواند اثری ماندگار و زیبا ثبت نماید. دوربین عکاسی به‌سبب قدرتِ شبیه‌سازیِ شگفت‌انگیزِ سوژه‌ای که در برابرش قرار دارد، به‌جنگی نابرابر با هنرهای دیگر چون نقاشی رفته و آن‌ها را مغلوب خود ساخته است! بخشی از مهم‌ترین وقایع و خاطرات ما، به‌صورت تصویری ثابت در حافظه و ذهن‌مان نقش بسته‌اند. به‌نحوی که با شنیدن برخی وقایع و افراد و شخصیت‌ها، بلافاصله تصویری از آن‌ها در ذهن ما بازخوانی می‌شود. (تصویر ۱) شاید یکی از دلایل این رخداد، مشابهتِ سیستم حافظه‌ی ما و دوربین عکاسی باشد؛ چرا که یادآوریِ بسیاری از وقایع و رویدادها، با تصویر انجام می‌شود.

تصویر ۱: آلبرت اینیشتین. برخی از اشخاص، و رویدادها در حافظه‌ی ما به‌صورت یک تصویر حک شده‌اند، به نحوی که یادآوری آن‌ها، با یک تصویر خاص و مشخص به‌خاطر آورده می‌شوند. این عکسِ بسیار معروفِ اینیشتین، به‌لحاظِ بصری چنان قدرتی دارد که بسیاری، همواره او را با این عکس به‌خاطر می‌آورند.

این نوشتار بر آن است تا با بیانی تصویری، ساده و همه‌فهم، امکان بهره‌وریِ مناسب از این وسیله‌ی محبوب و فراگیر را برای علاقه‌مندانِ هنر عکاسی فراهم نماید، به‌نحوی که قادر به‌ثبت تصاویری مناسب و با کیفیت، هم‌پای دوربین‌های حرفه‌ای شود. لذا با توجه به‌همه‌گیری و کاربرد فراوان دوربین‌های ساده و کوچک میان عموم مردم، آگاهی از برخی اصول اولیه و بنیادیِ عکاسی، امری ضروری به‌نظر می‌رسد. آگاهی از این اصول در نهایت منجر به‌آن خواهد شد تا وقت و زمان صرف شده برای ثبت لحظات، رضایت‌مندی و لذّت توأم عکاس را برایش به‌ارمغان آورد. برای این منظور ابتدا در بخش اول، به‌برخی از ضروری‌ترین اطلاعات اولیه درباره‌ی اصطلاحات عکاسی پرداخته و در همان حال، به‌نکاتی مهم و درعین‌حال ساده در بابِ چگونگیِ ترکیب‌بندی در عکس‌ها و عوامل موثر در ایجاد یک ترکیب خوب عکاسی، می‌پردازیم. سپس به‌ویژگی‌های عمده‌ی عکسبرداری با دوربین‌های موبایل و کامپکت پرداخته و مزایا و معایب آن‌ها را بررسی خواهیم کرد.

مازیار نیک‌بر، محمدحسن‌پور
اعضاء هیئت‌علمی دانشکده‌هنرومعماری
دانشگاه‌سیستان‌وبلوچستان
اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۳

بخش اول:
عکاسی با موبایل و دوربین‌های کامپکت

۱-۱. انواع دوربین

امروزه اغلب دوربین‌های عکاسی که در دسترسِ عموم قرار دارد، دوربین‌های دیجیتال است که به‌صورت زیر رده‌بندی می‌شود:

۱) دوربین‌های آماتوری: دوربین‌هایی که در آن‌ها، لنز از بدنه قابل جداسازی نبوده و نیز قابلیت زوم پایینی دارد. (تصویر ۲)

تصویر ۲: دوربین آماتوری. مهمترین قابلیت دوربین‌های آماتوری، سادگی و سهولت استفاده از آن است. چرا که اغلب مراحل عکسبرداری را به صورت خودکار انجام می‌دهد.

۲) دوربین‌های نیمه‌حرفه‌ای: دوربین‌هایی که در آن‌ها نیز، لنز از بدنه قابل جداسازی نبوده اما قابلیت زوم بسیار بالایی دارد. قابلیتِ زومِ این دوربین‌ها تا ٤۰ برابر در برخی مدل‌ها قابلِ دسترسی‌است (تصویر ۳)

تصویر ۳: دوربین نیمه‌حرفه‌ای با زوم۳۶برابر. قابلیت زوم حقیقیِ بسیار بالا در انواعِ دوربین‌های نیمه‌حرفه‌ای مشاهده می‌شود. ضمن این‌که این‌دوربین‌ها از لحاظ عملکرد بسیار شبیه دوربین‌های حرفه‌ای هستند و به همین‌دلیل هم به آن‌ها DSLR Like (شبه حرفه‌ای) می‌گویند.

۳) دوربین‌های حرفه‌ای: دوربین‌هایی که قابلیت تعویض لنز دارند، دارای سنسور بزرگتری نسبت به دو گروه قبل هستند و امکان تنظیمات دستیِ فراوانی را دارا بوده و به‌عکاس اختیارعملِ گسترده‌ای می‌دهند. دوربین‌های حرفه‌ای خود شامل رده‌بندیِ متنوعی هستند و عموماً به سه دسته‌ی *دوربین‌های حرفه‌ای کند*، *متوسط* و *سریع*، تقسیم می‌شوند. (تصویر ٤)

تصویر ۴: دوربین حرفه‌ای نیکون. به دوربین‌های حرفه‌ای در این اندازه، DSLR می‌گویند. دوربین‌های DSLR، امکانِ عکسبرداری در شرایط متنوع و حتی سخت را برای عکاس مهیا می‌سازند. طبعاً برای انواع عکسبرداری‌ها با این دوربین، نیاز به تهیه‌ی انواعِ لنز متناسب با شرایط عکاسی خواهید داشت. مثلاً عکسبرداری ماکرو (که بعداً بدان می‌پردازیم)، زمانی با این دسته از دوربین‌ها امکان‌پذیر خواهد شد که لنز ماکرو برای دوربین تهیه شود و روی بدنه نصب گردد.

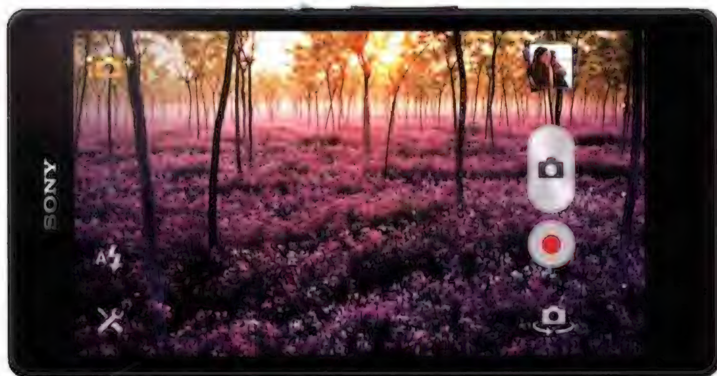
۱-۲. دوربین‌های آماتوری

شایسته است قبل از معرفیِ بیشترِ دوربین‌های آماتوری، به تبیینِ صحیحِ معنای واژه‌ی "آماتور" پرداخته شود. در اصلاح رایج میان عمومِ مردم، آماتور به‌فردی گفته می‌شود که در زمینه‌ی موردنظر، صاحب تخصصِ بایسته و مناسب نیست. اما این برداشت نه‌تنها دقیق نیست، که در اکثر موارد اشتباه و گمراه‌کننده است. "آماتور" واژه‌ای است در برابر اصطلاح "حرفه‌ای"، و به‌طور خلاصه به‌فردی اطلاق می‌شود که ضمن داشتنِ

دانش کافی، از روی عشق و علاقه و اشتیاق، به‌یک فن یا هنر پرداخته و به‌دنبال کسب منفعت مادی نیست. در مقابل، اصطلاح "حرفه‌ای" به افرادی نسبت داده می‌شود که ضمن برخورداری از دانش کافی، از آن حرفه درآمد کسب می‌نمایند. اصطلاحات آماتور و حرفه‌ای، دست‌کم در هنرِ عکاسی با همین مفاهیم معنی می‌شوند. اگرچه که برخی عکاسان به‌جهت دوری جستن از بارِ منفیِ واژه‌ی آماتور، ترجیح می‌دهند تا به‌جای آن از عنوان "ورناکولار[۱]" استفاده نمایند.

پس از این توضیح، به تقسیم‌بندی دوربین‌های آماتوری می‌پردازیم:

۱) دوربین‌های آماتوری ساده: مثل دوربین‌های موبایل. عموماً این دوربین‌ها دارای کیفیتِ عکسِ پایین‌تری نسبت به‌سایر انواعِ دوربین‌های آماتوری هستند و نیز امکاناتِ عکسبرداریِ آن‌ها نیز محدودیت‌های بیشتری دارد؛ (تصویر ۵)

تصویر ۵: دوربینِ موبایل که نوعی دوربین آماتوری ساده محسوب می‌شود.

۲) دوربین‌های آماتوری متوسط: مثل دوربین‌های کامپکت ساده. این دوربین‌ها نسبت

---

۱. Vernacular که به‌معنای "عام" و "بومی" بوده و در این‌جا یعنی عکاسی آماتوری و عمومی.

به‌دوربین‌های موبایل، به‌صورت تخصصی‌تر به‌کارِ عکسبرداری می‌پردازند اما هنوز در مقایسه با دسته‌ی سومِ دوربین‌های آماتوری، دارای امکاناتِ محدودتری در عکاسی هستند؛ (تصویر ٦)

تصویر ۶: دوربین آماتوری متوسط؛ در این‌دسته از دوربین‌ها، بسته به نوع و مدل دوربین امکان تنظیماتِ دستی به‌صورت کم‌وبیش وجود دارد. هرچه دوربین تنظیمات دستیِ بیشتری را در اختیار عکاس قرار دهد، دارای کیفیت و کاراییِ بیشتری بوده و ضمناً قیمتِ بیشتری نیز خواهد داشت.

۳) دوربین‌های آماتوریِ پیشرفته: مانند دوربین‌های کامپکت پیشرفته، که دارای قابلیت تنظیمات‌دستی در عکسبرداری هستند. بنابراین درشرایط متنوعِ بیشتری می‌توانند عکاسی کنند. (تصویر ۷) برخی از دوربین‌های آماتوریِ پیشرفته دارای امکاناتی در عکاسی هستند که می‌توان آن‌ها را با دوربین‌های رده‌های بالاتر نیز مقایسه کرد. حجم و اندازه‌ی ظاهریِ کوچکِ این‌دسته از دوربین‌های عکاسی، خود به‌مزیتی بزرگ در

عکاسی‌های روزمره و سریع بدل شده‌است.

تصویر ۷: دوربین آماتوری پیشرفته. این‌دسته از دوربین‌ها دارای تنظیمات دقیق دستی هستند و امکان عکسبرداری متنوع‌تری را برای شما ایجاد می‌کنند. دوربین‌های آماتوری پیشرفته، مناسب شرایطی در عکاسی هستند که در آن عکاس علاوه بر نیاز به‌تنظیمات مختلف برای عکس‌های خاص، از کوچک بودنِ دوربین نیز بهترین استفاده را می‌برد. مانند عکاسی از فضاهای شلوغ شهری و.... .

۱-۳. مفهومِ کیفیت در عکاسیِ دیجیتال

همواره برای عکاسان کیفیتِ عکس از مهم‌ترین عواملِ مطرح در عکاسی بوده‌است. کیفیت عکس‌های دیجیتال به سه عامل اساسی ارتباط دارد:

۱) پیکسل یا مگاپیکسل[1]

کوچک‌ترین واحدِ تشکیل‌دهنده‌ی یک عکس دیجیتال، پیکسل می‌باشد. یک مگاپیکسل

---

1. megapixel

یعنی آن‌که تصویر مورد نظر از یک میلیون نقطه‌ی کوچک (پیکسل) تشکیل شده است. چون در اغلب موارد کیفیت تصاویر از یک مگاپیکسل شروع می‌شود، واژه مگاپیکسل رایج‌تر از پیکسل است. هرچقدر تعداد پیکسل‌های تشکیل دهنده‌ی یک عکس بیشتر باشد، چون تعدادِ دانه‌های عکس (پیکسل‌ها) بیشتر می‌شود، کیفیت تصویر نیز افزایش می‌یابد.(تصویر ۸)

تصویر ۸: هرچقدر مگاپیکسل افزایش یابد، کیفیت و اندازه عکس نیز افزایش می‌یابد. درنتیجه، برای این‌که عکس‌هایی با کیفیتِ مطلوب داشته باشید، باید دوربین خود را در بالاترین اندازه‌ی مگاپیکسل قرار دهید. توجه داشته باشید که عکس‌های بزرگ‌اندازه را می‌توانید با نرم‌افزار ویرایش عکس، کوچک نمایید بدون آن‌که افتِ کیفیت داشته باشید، اما عکس‌های کوچک را نمی‌توان با حفظ کیفیت اصلی بزرگ کرد. بنابراین همواره با بالاترین کیفیت دوربین، عکاسی کنید.

لازم به ذکر است که وقتی عکسی در اندازه‌ی کوچک چاپ و مشاهده شود، تشخیصِ کیفیت واقعیِ عکس امکان‌پذیر نیست. به‌همین دلیل ممکن است کیفیتِ یک عکس در صفحه‌ی نمایشگرِ دوربین خوب به‌نظر برسد، اما هنگام چاپ در ابعادِ بزرگتر، شاهد اُفتِ کیفیت عکس خواهیم بود. دلیل این مسئله، بزرگتر شدن بیش‌از اندازه‌ی عکس در هنگام چاپ است. بالابودنِ مگاپیکسلِ یک عکس به‌تنهایی تعیین‌کننده‌ی کیفیت یک عکس نیست (چرا که مگاپیکسل یا تعدادِ پیکسل‌های عکس را می‌توان با نرم‌افزار ویرایش تصویر زیاد کرد). بلکه عامل مهمِ دیگری در کیفیت عکس تأثیر گذار است: اندازه سنسورِ دوربین.

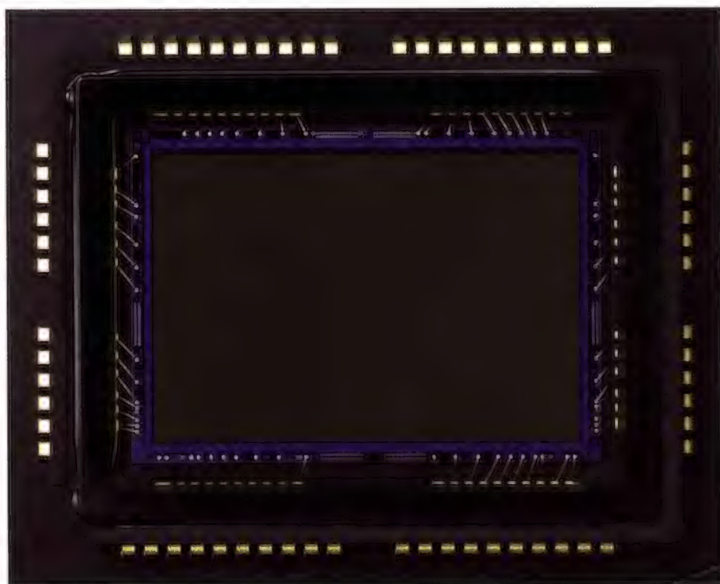
۲) اندازه سنسور[1] (حسگر)

سنسور در دوربین‌های دیجیتال، دقیقاً جایگزینِ نگاتیوِ (فیلمِ عکاسی) دوربین‌های آنالوگ است. به‌عبارت دیگر مهم‌ترین تفاوتِ دوربین‌های آنالوگ و دیجیتال، نحوه‌ی ثبت و ذخیره‌ی تصویر است که در اولی، بر روی نگاتیو عکس‌ها ثبت‌وذخیره می‌شوند و در دومی، بر روی سنسور تشکیل و ثبت می‌شوند. در دوربین‌های دیجیتال، نور وارد شده به‌دوربین، به‌صورت یک تصویر بر روی حسگر ثبت می‌شود. هر چقدر اندازه‌ی سنسور یک دوربین بزرگتر باشد، تصویری با وضوح و کیفیت بالاتری ثبت می‌شود. به‌عنوان مثال سنسورِ دوربین‌های حرفه‌ای دقیقاً به اندازه یک قاب (فریمِ) نگاتیوِ دوربین ۱۳۵ آنالوگ، یعنی ۲۴در۳۶ میلی‌متر است. این دوربین‌ها در اصطلاح "فول فریم"[2] نامیده می‌شوند.(تصویر ۹) اندازه‌ی سنسور دوربین‌های کوچک‌تر مانندِ دوربین‌های موبایل، کسری از این مقدار می‌باشد.(تصویر ۱-۹ و ۲-۹ و۳-۹) لذا یک دوربین موبایل حتی در صورتِ بالا بودن مگاپیکسل آن (حتی اگر مگاپیکسل آن بیشتر از یک دوربین

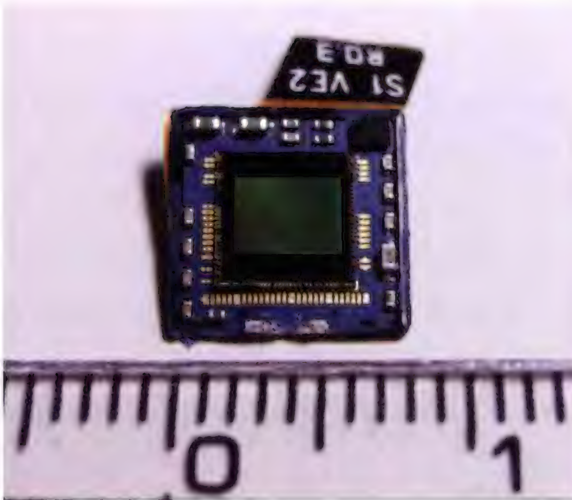
---

1. sensor
2. full frame

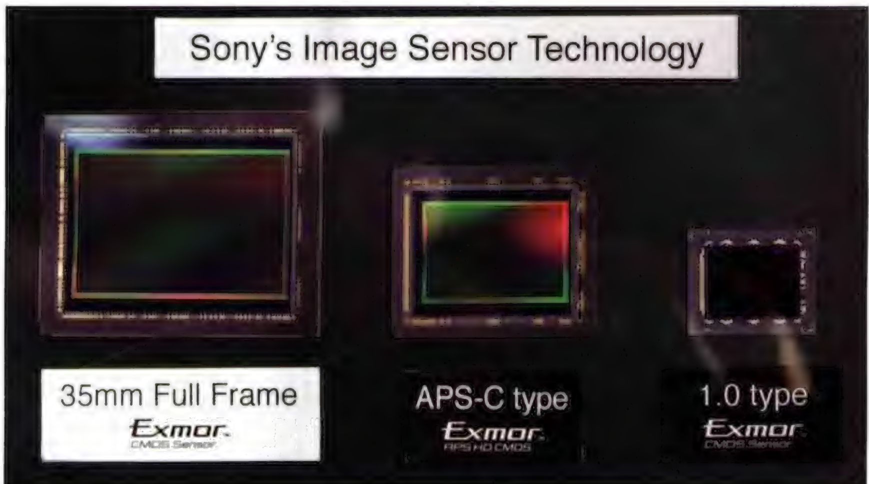
حرفه‌ای فول فریم باشد) کیفیتِ تصویری به‌مراتب پایین‌تر از یک دوربین حرفه‌ای دارد. اما نگران نباشید! چون تا زمانی که یک عکس در ابعاد بزرگ (مثلاً ۳۰ در ٤٠ سانتی‌متر به بالا) چاپ نشود، این تفاوت محسوس نخواهد بود، و البته اغلب شرکت‌های سازنده‌ی موبایل، با استفاده از نرم‌افزارهایی خاص این مشکل را تا حدودِ زیادی حل نموده‌اند. از سوی دیگر، برخی از موبایل‌های پیشرفته (چون اپل)، امکانات و قابلیت‌هایی ویژه در موبایل‌های خود قرار داده‌اند که حتی دوربین‌های گران‌قیمتِ حرفه‌ای از این امکانات بی‌بهره‌اند. برخی از این امکانات عبارتند از: قابلیت ویرایش و اصلاحِ عکس به‌صورِ متنوع، بارگذاری مستقیم در اینترنت، عکاسیِ پانوراما، عکاسی سه‌بُعدی، عکاسی ماکرو، و موارد دیگری که در صفحات بعدی و در قسمتی مجزا به آن‌ها خواهیم پرداخت.

تصویر ۱-۹: سنسور(حسگر) یک دوربین فول فریم اندازه ۲۴در۳۶ میلیمتر.

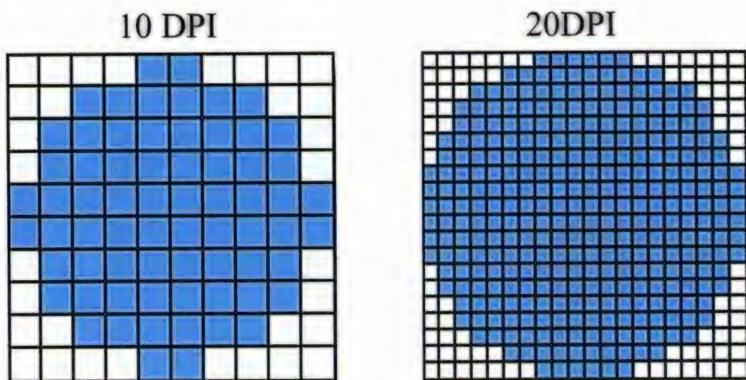
تصویر ۲-۹: سنسور یک دوربین موبایل (تقریباً به اندازه‌ی نیم سانتی‌متر). کوچک‌بودنِ سنسور، باعث اُفتِ کیفیت در عکس خواهد شد. البته بسیاری از دستگاه‌های موبایل به‌کمک نرم‌افزارهای داخلیِ ویرایش تصویر، کیفیتِ عکس را بسیار بهبود می‌بخشند، به‌طوری که افتِ کیفیت در عکس محسوس نخواهدبود

تصویر ۳-۹: مقایسه‌ی اندازه سنسورها در دوربین‌های مختلف (شرکت سونی)

۳) DPI[1] و رزولوشن[2]:

دی‌پی‌آی و رزولوشن، از نظر فنی شباهت زیادی به مبحث پیکسل دارند. می‌دانیم که هر عکس دیجیتال از واحدهای سازنده و کوچک بنام پیکسل به‌وجود آمده است. اما این پیکسل‌ها تازمانی واحد تشکیل‌دهنده‌ی تصویرند که عکس را به‌صورت دیجیتالی ببینیم یعنی، آن‌را در مانیتور دوربین، لپتاب، کامپیوتر و... ببینیم. اگر عکس روی کاغذ چاپ شود، دیگر واحد سازنده‌ی آن پیکسل نبوده و دانه‌ها و نقطه‌ها، اجزای شکل دهنده‌ی عکس چاپ‌شده روی کاغذند. پس به‌طور خلاصه، رزولوشنِ (PPI[3]) تصویر عبارت است از تعداد عناصر تشکیل دهنده تصویر (پیکسل) در یک اینچ (حدود ۲,۵سانتیمتر) و دی‌پی‌آی (DPI) عبارت است تعداد نقاط چاپ شده یا آماده‌ی چاپ در یک اینچِ تصویر.

تصویر ۱۰: مقایسه دو تصویر با دی‌پی‌آیِ بالا و پایین. تصویر یک دایره با دی‌پی‌آیِ پایین(چپ) از ۱۰۰پیکسل، و با دی‌پی‌آیِ بالا(راست)، از ۴۰۰پیکسل تشکیل شده‌است. هرچه دی‌پی‌آیِ تصویر بالاتر باشد، کیفیتِ نمایشِ جزییات تصویر(در این‌جا دایره)، بیشتر می‌شود.

---

1. Depth Per Inch
2. resolution
3. Pixel Per Inch

هرچقدر عدد رزولوشن (یا دی‌پی‌آی) بالاتر باشد، کیفیت در جزییاتِ عکس افـزایش می‌یابد. لذا اگر دوربین شما، امکان تغییر در میزانِ دی‌پی‌آی را دارد، بهتر است کـه آن‌را همیشه بر روی بالاترین عدد تنظیم نمایید و همیشه به‌خاطر داشته باشید که بـالا بـودن میزان دی‌پی‌آی از بسیاری جهات مهم‌تر از بالا بودن میزان مگاپیکسل است.(تصویر۱۰)

۱-٤. ترکیب‌بندی در عکاسی

ترکیب‌بندی در عکاسی به‌معنای قرارگیری صحیحِ سـوژه‌ها و اجـزای تشـکیل‌دهنـده‌ی درون کادر عکس است.(تصویر۱-۱۱)پیروی از اصول‌وقواعد ترکیب‌بندی منجر به‌انتقال بهتر مفاهیم و پیام مورد نظر عکاس می‌شود. با این‌همه، لازم بـه‌ذکـر اسـت کـه گـاهی اوقات خلاف قاعده رفتارکردن، منجر به‌ساخت تصـویری می‌شـود کـه، منحصـربه‌فرد، تأثیرگذار و درخور اعتناست. به‌عبارت دیگر، گاهی ضروری‌است تا عکـاس، بـا زیرپـا قراردادن اصول ثابت و قراردادی، جسارت به‌خرج داده و عکسـی غیرمتعـارف بسـازد. چنین عکس‌هایی چون خلاف قواعد ثابت هستند، بیشـتر جلـب توجـه نمـوده و تـأثیر بیشتری بر مخاطب خواهد گذاشت. اما به‌خاطر داشته باشید که در اغلب موارد، نـاگزیر به پیروی از اصول ترکیب‌بندی هستیم و همیشه نمی‌توان برخلاف قاعده عمـل کـرد. و به‌عبارت دیگر، زمانی می‌توان قواعد ترکیب بندی را بهم زد که آگاهی کامل نسبت به‌آن داشته باشیم، و درغیر این صورت، عکسی مشوش و بهم ریخته خواهیم داشت.

اهمیت کادربندی

کادر، عامل محدودکننده‌ی عناصر تشکیل دهنده‌ی یک تصویر، و اولین عاملی است کـه بیننده، هنگام نگاه کردن به‌عکس، با آن برخورد می‌کنـد. رایج‌تـرین کادرهـا، کادرهـای مربع و یا مستطیلی، عـمودی یا افقی است، اگـرچه که در گذشته کادرهای دایره‌ای نیز

تصویر۱-۱۱: محلِ قرارگرفتنِ سوژه‌ی اصلی در کادر بسیار حائز اهمیت است. در این عکس، قرارگرفتن مَرد در پُشتِ قابی که توسطِ چرخِ بزرگِ پیش‌زمینه ایجاد شده‌است، موجب می‌شود که در اولین برخوردِ نگاهِ مخاطب و سطح عکس، به‌چشم آید و پیش از عناصر دیگر دیده شود.

تصویر۲-۱۱: وجودِ صندلیِ خالیِ پیش‌زمینه در کنار لباس‌های آویزان از جالباسی، بر حضور افرادی در کادر صحه می‌گذارد که برخلافِ شرایطِ معمول، نه در زمینه‌ی اصلی، که در انعکاسِ آینه و انتهای کادر قرار گرفته و دیده می‌شوند. در مرکزِ تصویر، جالباسی قرار دارد که جای افرادِ زنده را در قاب پرکرده و ابهام آفریده‌است. عکاس با این ترفند و جابجاییِ عناصر از زمینه‌ی اصلی و پیش‌زمینه به پس‌زمینه، ضمنِ آفرینش ایهام و ابهام، موجب شده که مخاطب عکس، به‌گردش در کادر پرداخته و از کشفِ ارتباطِ میانِ عناصر درونیِ آن لذّت ببرد. چنین ترکیب‌بندی، بسیار موفق بوده و در ذهنِ مخاطب خود، ماندگار خواهد بود.

بسیار مرسوم بوده است. نوع سوژه در انتخابِ عمودی یا افقی بودنِ کادر موثر است. مثلاً در عکاسی از طبیعت، مناظر و عکس‌های خانوادگی و دسته‌جمعی از کادرهای افقی استفاده می‌کنیم؛ (تصاویر ۱-۱۲و۲-۱۲) برای عکاسی پرتره (عکاسی از چهره) نیز می‌توان از کادر افقی بهره‌برد. گرچه استفاده از کادرهای عمودی کاربردِ بیشتری دارد. (تصاویر۱-۱۳و۲-۱۳) اما شاید مهم‌ترین عامل در انتخاب کادر، در لحظه‌ی عکاسی

اتفاق می‌افتد: آن‌جا که عکاس تصمیم می‌گیرد چه چیزهایی درون کادر قرار بگیرند و چه چیزهایی از کادر خارج شوند. تصمیم عکاس در انتخاب کادر آن‌قدر واجد اهمیت است که می‌تواند منجر به‌دگرگون شدنِ مفهوم عکس شود. مثلاً می‌توان در هنگام عکاسی از یک زن و شوهر، کادربندی را به‌گونه‌ای انجام داد که یکی از آن‌ها از کادر خارج شود و چهره‌ی مردی تنها را به‌تصویر کشید.(تصویر ١٤)

تصویر۱-۱۲: کادر افقی به‌دلیلِ ارزشِ بصری خاصی که دارد (آرامش و راحتی)، برای عکس‌های خانوادگی و دسته‌جمعی بسیار مناسب است.

عکاس می‌تواند با حذف یا اضافه نمودن برخی از عناصرِ موجود در محیط (و تنها با انتخابِ کادر)، و یا جابجا کردنِ عناصرِ درونیِ کادر، تصویر یک سرباز در محیطِ نبرد، راننده در حالِ رانندگی، فردی در حال انجام ورزشِ صبحگاهی، مستمعی در یک سالن

سخنرانی و... را به‌حالت و گونه‌ای دیگر القا نماید.(به تصویر۲-۱۱ رجوع کنید)

تصویر۲-۱۲: نمونه‌ی موفق استفاده از کادر افقی برای عکاسیِ دسته‌جمعی

تصویر۱-۱۳: استفاده از کادر افقی برای عکسِ تک‌چهره. به‌جهتِ نگاهِ پیرمرد و فضـای خـالیِ سمتِ راستِ کادر نیز توجه کنید.

تصویر۲-۱۳: کادر عمودی را می‌توان به‌خوبی در عکاسی تک‌چهره بـه‌کـار بـرد. کشـیدگیِ چهره با کادر عمودی به‌خوبی سازگار بوده و بنابراین به‌خوبی هم نمایش داده می‌شود. گرچـه بسیاری از عکس‌های تک‌چهره را نیز می‌توان یافت که از کادر افقـی بهـره بـرده‌انـد (ماننـد تصویر ۱-۱۳) اما نکته‌ی قابل توجه در این بحث همان است که اگـر جزییـاتِ کـادری کـه بسته‌اید، بیشتر به‌سمت بالا و پایینِ کادر کشیدگی دارنـد، بهتـر اسـت از کادرهـای عمـودی استفاده کنید. بسته بودنِ کادر در عکسِ بالا موجب می‌شود که صورتِ دخترک بیشـتر مـورد توجه قرار گرفته و اجزاء چهره بهتر و بیشتر دیده شوند.

تصویر ۱۴: انتخاب کادر مناسب، معناهای متفاوتی را به‌بیننده منتقل می‌کند. در عکس بالا، پیرمردی را می‌بینیم که ظاهراً به‌تنهایی مسافرت می‌کند. درحالی که در عکس پایین و با کادربندیِ متفاوت، خلاف آن را مشاهده می‌کنیم.

علاوه بر این، همیشه ضروری است تا یک عکاس با نگاهی سریع به‌محیط اطراف سوژه، مانع از تأثیرگذاریِ عناصرِ مزاحم بر عکسِ خود شود. سیم‌های برق و تلفن، تیر چراغ برق، یک پریز روی دیوار، و هر بی‌نظمی و شلوغی دیگری که به‌درونِ کادر عکس وارد شود، مانع از برجسته‌شدن سوژه شده، و از اهمیت آن می‌کاهد و سرانجام تأثیری ناخواسته ایجاد می‌کند. در چنین مواردی افقی یا عمودی گرفتن عکس نیز عامل مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد. به این فکر کنید که آیا منظره‌ی اطراف سوژه جالب توجه بوده و به‌زیباترشدن عکس شما کمک می‌کند؟ اگر پاسخ مثبت است، کادر را افقی در نظر بگیرید و در غیراین‌صورت، با انتخاب کادر عمودی، تمام کادر را به سوژه‌ی مورد نظر اختصاص دهید.

در انتخاب کادر مناسب هیچ‌گاه از تجربه‌کردن نهراسید. نزدیک شدن به‌سوژه و به‌ویژه تمرکز بر روی چهره و یا حتی بخشی از چهره می‌تواند نکاتی از درونیات و احساساتِ سوژه را آشکار کند که هیچ‌گاه در تصویری از نمای دور مشخص نیست. نگران خارج‌شدن برخی عناصر از کادر نباشید، در مقابل، چیزهای دیگری را به‌دست می‌آورید که با هیچ عکسِ دیگری قابل مقایسه نیست. انتخابِ زاویه‌ی دید و ارتفاعِ دوربین، عاملِ بسیار مهم دیگری است که ضمن جلب توجه عکس، در مفهوم عکس نیز تأثیرگذار است. (تصویر۱۵)

توجه به ریتم در ترکیب‌بندی

ریتم (یا ضرب‌آهنگ) در عکاسی عبارت‌است از تکرار و توالیِ متعددِ یک عنصر یا المان در تصویر. با این‌همه برای چشم‌نوازی و جذابیت بیشترِ عکس، مناسب‌تر آن است که اجزاء ریتمیکِ کادر، کاملاً به‌صورت یکسان و یک‌شکل تکرار نشوند و به‌تدریج از شدّتِ حضورِ آن‌ها در ترکیب‌بندی کم‌شود، وگرنه اجزاء تکرارشده، از اهمیت سوژه‌ی

اصلیِ عکس کاسته و افزون برآن، باعث یکنواختی تصویر نیز می‌شوند. به‌عبارت بهتر، ریتم‌هایی زیباتر و چشم‌نوازترند که بلافاصله به‌چشم نیامده و مخاطب آن‌ها را به‌آرامی دریافت و لمس کند. ریتم می‌تواند توالی یک شکل، سایه، رنگ و بافت باشد که با الگویی تقریباً منظم و هماهنگ در دیگر نقاط عکس ادامه می‌یابد.(تصاویر ۱-۱۶و۲-۱۶)

تصویر۱۵: نزدیک یا دور شدن از سوژه، ممکن است معانیِ مختلفی را به‌بیننده منتقل کند و زیبایی عکس را کاملاً متفاوت سازد. در مقایسه‌ی سه عکس سمت راست با یکدیگر، مشاهده می‌کنیم که در عینِ حالی که تفاوت آن‌ها تنها در باز یا بسته بودن کادرِ انتخابی‌شان است، حضور عناصر اضافی در کادر، در ایجاد و انتقالِ معنا بر مخاطب خود تأثیر می‌گذارد.

تصویر۱-۱۶: ریتم در حالتی ابهام آمیز، ریتمی‌است که بلافاصله به‌چشم نمی‌آید. در این تصویر تکرارِ الگوهای رنگیِ به‌کار رفته بر روی لباس دختر، تا پس‌زمینه‌ی عکس ادامه می‌یابد و باعث ارتباط بیشتر سوژه و پس‌زمینه می‌شود.

تصویر۲-۱۶: ریتم، توالیِ سایه و روشن در عکس، که به‌آن جذابیتِ خاصی نیز بخشیده است.

انتخاب زاویه‌ی دید

انتخاب زاویه‌ی دید اهمیت بسیاری دارد. اغلب عادت نموده‌ایم که دنیای پیرامون خود را از ارتفاعی ۱٦۰ سانتی‌متری بنگریم (محل قرارگرفتن چشم‌ها در سرِ انسان و دید دوچشمی)، اکنون تصور کنید که با انتخابِ زاویه‌ی دیدی غیر متعارف (مثلاً از بالا یا در حالتِ نشسته) عکس بگیریم. در چنین حالتی عکس به‌شدت جلب توجه می‌نماید، حتی اگر سوژه انتخاب شده، موضوعی ساده و پیشِ پاافتاده باشد.(تصویر۱۷) حتی به‌جرأت می‌توان گفت که انتخاب زاویه‌ی دیدِ مناسب در عکاسی، اولین رکنِ گرفتنِ عکس‌های زیباو قابلِ قبول است.

تصویر ۱۷: با عکاسی از زوایای غیرمتعارف می‌توان موضوعی کم اهمیت را به موضوعی جالب و با اهمیت مبدل کرد. برای ثبت این عکس، عکاس روی زانوها نشسته و از زاویه‌ی پایین، سوژه را عکاسی نموده است. زاویه‌ی خاص عکسبرداری، موجب شده که سوژه‌ی اصلیِ عکس، دوچرخه‌ها، به‌مانندِ پرتره‌های انسانی ارزش‌گذاری شده و دارای اهمیت شوند.

جهت نگاه سوژه

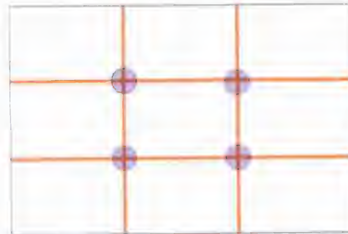
در هنگام عکاسی از فردی که به‌سمتی نگاه می‌کند، قاعده‌ی اصلی آن است که سمتی از عکس که در امتداد نگاه سوژه است، فضای بیشتری را به‌خود اختصاص دهد، مگر آن‌که عکاس تعمداً بخواهد بر ابهام‌تصویری و ایجاد سوال در بیننده بیافزاید.(تصویر۱۸) همچنین نگاه مستقیمِ سوژه به‌دوربین، در اغلبِ موارد تمرکز بیننده را به‌درونیات او سوق می‌دهد، حال آن‌که نگاه سوژه به‌بالا یا نگاهِ زاویه‌دار، تمرکزِ بیننده را از چشم او دور می‌کند. با این‌همه این قاعده‌ی کلی را همیشه در نظر داشته باشید که عموم مردم در اولین نگاه به‌یک تصویر، به‌چشمان سوژه دقت می‌کنند. بنابراین انتخاب با شماست که بیننده را به چه سمت‌وسویی سوق دهید: نمایش حالت‌های عاطفی و انسانی؟ یا توجه به موضوعات پیرامونی؟

تصویر۱۸: به جهت نگاه در سوژه و فضای خالیِ پیشِ رو توجه کنید. جهتِ نگاهِ سوژه، جهتِ نگاه مخاطب در کادر را مشخص می‌کند. بنابراین با خالی گذاشتنِ فضای جلوی سوژه و جهت نگاهِ او، بیننده تمامِ کادر را به‌لحاظِ بصری خواهد دید.

نسبت‌های طلایی

یک عکاس می‌تواند با قراردادن سوژه‌ی خود در مرکز کادر، به‌جای عکسی جذاب، تصویری خنثی و خسته‌کننده بگیرد. برای اجتناب از این حالت پیروی از نسبت‌های طلایی در اکثر مواقع کارگشا بوده و بر جذابیت عکس می‌افزاید. در واقع یکی از کاربردی‌ترین دستورالعمل‌ها برای کادربندی، پیروی از قاعده‌ی نسبت‌های طلایی است. بر اساس این قاعده، سوژه همیشه باید روی یکی از خطوط طلایی یا محل تلاقی این خطوط قرار بگیرد. (تصویر ۱۹و۲۰)

تصویر۱۹: برای پیداکردن نسبت‌های طلایی، کافی است کادر را به سه قسمت مساوی از طول و از عرض تقسیم کنیم. خطوط به‌دست آمده، خطوط طلایی و محل برخورد خطوط، نقاط طلایی را نشان می‌دهند.

تصویر۲۰: با قراردادنِ ذهنیِ خطوط طلایی بر تصویر، مشاهده می‌کنیم که فرد ایستاده بر صخره‌ها، روی خط طلاییِ سمت راست، و خط افق دریا، روی خط طلایی پایینِ عکس قراردارند. همواره به‌یاد داشته‌باشید که خط افق غالباً باید روی خطوط طلایی بالا یا پایین قرار بگیرد.

۱-۵. اصول عکسبرداری با موبایل

عکاسی با موبایل، دارای ویژگی‌های خاص خود و نیز معایبی است که در ادامه به آن‌ها اشاره خواهدشد. بررسیِ این ویژگی‌ها موجب می‌شود که بتوانید بهترین عملکرد را با دوربین موبایلِ خود داشته باشید. بسیاری از موبایل‌ها دارای حداقل کیفیت‌های مطلوب در عکسبرداری هستند و تنها کافی‌است که به‌درستی از آن‌ها استفاده شود تا عکس‌های دلخواهِ شما را به‌بهترین شکل ارایه دهند.

تصویر۲۱: دوربین‌های موبایل عموماً به لنز واید مجهزند؛ لنزی که قادر است فضای وسیعی را به‌صورت واضح، تحت پوشش عکسبرداری قرار دهد. این عکس با موبایل نوکیا و با لنز واید عکسبرداری شده‌است. شناسایی نقاطِ قوت و ضعف وسیله‌ای که با آن کار می‌کنید، به‌شما امکان می‌دهد که به بهترین شکلی از امکاناتِ آن بهره برده و از آن استفاده نمایید.

ویژگی‌های عکسبرداری با موبایل

آ) ساده و قابل حمل بودن؛

ب) دارابودن لنز واید (عریض) که می‌تواند سطحِ وسیعی از فضای مقابل دوربین را پوشش‌دهد. در چنین‌حالتی، عکاس می‌تواند در فضاهای کوچک، بدون نیاز به‌فاصله گرفتن از سوژه‌ی پیش‌رو، عکاسی نماید. (تصویر۲۱)

ج) عدم نیاز به‌تنظیماتِ پیچیده و زیاد، و سرعت و سهولتِ کار با دوربین دستگاه؛

د) قابلیتِ پنهان‌سازی و مخفی‌نمودنِ دوربین در هنگام عکس‌برداری؛

ه) عدم نیاز به‌تخصص و مهارت‌های ویژه؛

و) وسیله‌ای مناسب برای نت‌برداری از نوشته‌ها؛

ز) امکان به‌اشتراک‌گذاشتنِ سریع تصاویر از طریق اینترنست، بلوتوث و mms (ارسال تصاویر از طریق پیامک)؛

ح) امکان عکس‌برداری از فواصل بسیار نزدیک (عکاسی ماکرو). توضیح این‌که عکاسی ماکرو که نوعی عکسبرداری از فواصل بسیار نزدیک به‌سوژه است، قابلیتی است که در دوربین‌های حرفه‌ای تنها با در اختیارداشتن لنزهای گران‌قیمتِ ماکرو امکان‌پذیر است، درصورتی که در دستگاه های موبایل این امکان برای عکاس وجود دارد که به‌راحتی و با کمی دقت، عکس‌های ماکروی بسیار خوبی بگیرد. (تصاویر۲۲و۲۳)

ط) قابلیت رمزگذاری دوربین در برابر سرقت اطلاعات.

معایب کار با دوربین‌های موبایل

آ) عدم کیفیت مطلوب عکس‌برداری در مقایسه با دوربین‌های حرفه‌ای. همچنان که پیشتر نیز اشاره شد، عکس‌های گرفته‌شده با موبایل (به‌جز تصاویر موبایل‌های پیشرفته و گران‌قیمت) در صورتی‌که در ابعادِ بزرگ چاپ شوند، فاقد کیفیت مطلوب خواهند بود.

تصویر۲۲: در عکسبرداری ماکرو، امکان بزرگنماییِ اشیاء و اجسامِ ریز وجود دارد. برای عکسبرداریِ ماکرو، نیاز به لنز ماکرو خواهد بود که در دوربین‌های موبایل، غالباً این امکان قرار داده شده‌است.

تصویر۲۳: نمونه‌ای دیگر از عکس ماکرو؛ کیفیت نور در این‌گونه عکس‌ها بسیار اهمیت دارد و باید بدان توجه نمود. در این عکس، نور مستقیم تابیده‌سده باعث ایجاد سایه‌های لبه‌دار و واضح در روی عنبیه و نیز زیر چشم شده‌است.

ب) لنز واید: به‌مانند یک شمشیر دولبه عمل می‌کند. درکنار خصوصیت مثبتی که دارد و بدان اشاره شد، در مقابل این ایراد را نیز دارد که در عکاسی از چهره (که بدان عکسبرداری پرتره می‌گویند)، و به‌ویژه در عکاسی از فاصله‌ی نزدیک به‌سوژه، فرم و شکل اعضای صورت، کمی تغییر شکل می‌یابد. این ایراد به‌ویژه در هنگام عکاسی از خانم‌ها (که حساسیت بیشتری روی چهره و اندام خود دارند) باید به‌شدت مورد توجه قرار گیرد! برای اجتناب از چنین مشکلی، نباید بیش از حد به سوژه‌ی انسانی نزدیک شد. حفظ فاصله‌ای ۱،۵ الی ۲متری مانع از تغییر فرم اعضای صورت می‌شود. (تصویر ۲٤)

تصویر۲۴: عکاسی با لنز واید که دوربین‌های موبایل بدان مجهزند، این عیب را دارد که اگر به‌سوژه زیاد نزدیک شوید، حالت عادی چهره و اندام را از بین برده و آن را نافرم و بدشکل ارایه می‌دهد. بنابراین با لنزهای واید (و درنتیجه، دوربین‌های موبایل، حتماً حداقل فاصله را طوری رعایت کنید که فرم و حالتِ سوژه‌تان بهم نریزد).

ج) سنسور بسیار کوچک: همچنان که پیشتر اشاره شد، یکی از مهم‌ترین عوامل موثر در کیفیت یک دوربین، اندازه‌ی سنسور آن می‌باشد، و متأسفانه سنسور دوربین‌های موبایل بسیار کوچک بوده و بر کیفیت تصویر بسیار تأثیرگذار است.

د) رنگ‌های غیرواقعی: دوربین‌های موبایل در مقایسه با دوربین‌های حرفه‌ای رنگ‌های تند و غیرواقعی دارند. البته این عامل می‌تواند از موبایلی به موبایل دیگر(با توجه به تکنولوژی و قیمت آن) متفاوت باشد؛

ه) محوشدگی: این عامل نیز در موبایل‌های ارزان‌قیمت بیشتر چشمگیر است. اولین عامل، قدرت فوکوس دوربین بوده که در موبایل‌های جدید این ایراد تا حدود نسبتاً زیادی برطرف شده است؛

و) تأخیر در زمان عکس‌برداری: از آن‌جایی که دوربین‌های موبایل -برخلاف دوربین‌های حرفه‌ای- فاقد صدای شاتر می‌باشند، لذا شرکت‌های سازنده، صدای شاتر زدن (کلیک) را در آن‌ها به‌صورت نرم‌افزاری شبیه‌سازی نموده‌اند. ثبت و ذخیره تصویر اما در آن‌ها، تا اندکی پس از صدای شاتر نیز ادامه دارد. اگر عکاس بلافاصله پس از شنیدن صدای شاتر، دوربین را حرکت دهد، احتمال محوشدگی عکس افزایش می‌یابد. برای جلوگیری از چنین مشکلی، بهتر است تا دوربین را زمان اندکی (حدود نیم ثانیه) پس از شنیدن صدای شاتر همچنان رو به‌سوی سوژه نگه‌داشته و آن‌را حرکت ندهیم؛

ز) عدم تصحیح رنگ نور: در دوربین‌های پیشرفته، قابلیتی وجود دارد که می‌توان رنگ غالب بر محیط را تصحیح نمود. مثلاً در هنگام غروب رنگ نور، سفید نیست و رو به‌سمت قرمزی دارد، یا نور لامپ‌های فلورسنت باعث ایجاد هالهٔ سبزرنگ در عکس می‌شود. لازم به‌یادآوری‌است که موبایل‌های پیشرفته‌ی امروزی به‌این ابزار مجهز شده‌اند که می‌توان آن را در منوی دوربین با عنوانِ White Balance پیدا نموده و تنظیمات لازم را براساسِ نور محیط (هوای آفتاب، هوای ابری، سایه، لامپ فلورسنت، لامپ تنگستن و حالت خودکارAWB که دوربین به‌صورت اتوماتیک روی این گزینه قرار

دارد) اعمال نمود. خوشبختانه این عملکردها با حالت آیکون تصویری در منوها به‌سادگی قابل تشخیص و تنظیم است؛ (در بخشِ بعدی این منو را معرفی می‌کنیم)

ح) محدودیت عکاسی در شرایط نوری کم: به دلیل دارا نبودن سرعت شاتر پایین و دیافراگم‌های محدود، دوربین‌های موبایل در شرایط کم‌نور، قادر عکاسی مطلوب نیستند و غالباً نیاز به‌نور کمکی یا فلاش دارند؛

ط) عدمِ دارا بودن تنظیمات پیشرفته: قابلیتی‌که البته در عکاسی‌های تخصصی و حرفه‌ای مورد نیاز است؛

تصویر۲۵: عدمِ امکانِ استفاده از سرعت‌های بالا در دوربین‌های موبایل، باعث می‌شود که در مواقعی که نور محیط کم است، اگر سوژه در برابر دوربین حرکت کند و یا موبایل در حین عکسبرداری تکان بخورد، تصویر ایجاد شده وضوح خود را از دست بدهد. البته در شرایط خاص، مانند آن‌چه در عکس بالا می‌بینید، محوشدگی خود موجب ایجاد کادری هنری و دارای بیان می‌گردد.

ی) عدم امنیت در حفظ اطلاعات: دوربین‌های موبایل مانند کامپیوتر قابلیت هک‌شدن دارند. همچنین در صورتِ سرقت، ممکن است از تصاویر آن سوء استفاده شود. خوشبختانه اغلب دوربین‌های امروزی قابلیت رمزگذاری دارند که البته عموم مردم کمتر به‌این قابلیت توجه می‌کنند؛

ک) عدم امکان عکس‌برداری از سوژه‌های متحرک: این ایراد نیز به‌سرعتِ محدود شاتر دوربین‌های موبایل مرتبط است که امکان عکس‌برداری از اشیاء در حال حرکت را به‌ما نمی‌دهد و عموماً اشیاء و اجسامِ متحرک را در شرایطِ نوریِ کم، بد و به‌صورتِ محو عکاسی می‌کند. (تصویر۲۵)

چند نکته‌ی کاربردی در عکاسی با موبایل

رعایت برخی نکات عکسبرداری در عکاسی با موبایل این امکان را به‌شما می‌دهد که از دوربین خود بهترین استفاده را ببرید. برخی از این نکات عبارتند از:

- توجه به جهت تابش نور: همواره به‌یاد داشته‌باشید که منبعِ نوری چون خورشید که بسیار قوی است، به‌هیچ‌وجه داخل کادر قرار نگیرد؛ چون باعث ایجاد سوختگی[1] و روشناییِ بیش از حد در عکس شده و حلقه‌های محوِ رنگی را در آن ایجاد می‌کند، و تمرکز وضوح را از بین می‌برد. (تصویر۲۶) بهترین جهت برای تابش نور، طرفینِ سوژه می‌باشد. نور مایلی که از دوطرفِ سوژه بدان می‌تابد، هم سایه‌روشن‌های خوبی در چهره ایجاد می‌کند، و هم به‌عکس شما حس و حالت می‌دهد. (تصاویر۲۷و۲۸) برای یافتنِ جهت مناسب نوری، تا جای امکان، سوژه را در شرایطی قرار دهید که نور خوبی روی وی بنشیند. این قاعده برای عکاسی از اجسام بی‌جان نیز صادق است.

---

1. Burning

تصویر۲۶: جهت غلطِ تابیدن نور: همواره مراقب جهتِ تابش نور باشید. نور از روبرو، نـه تنهـا باعث محوشدگی و خراب شدن عکس شما می‌گردد، که ممکن است بـه سنسـور دوربـین نیز لطمه وارد کند. بنابراین همواره مراقب باشید منبع نور به‌ویژه خورشید در کادر شما وجود نداشته باشد. (منبع نور هنگام طلوع و غروب آفتاب از این قاعده مستثنی هستند)

تصـویر۲۷: جهـت تابش صـحیح نـور معمـولا از طـرفین مـی‌باشـد. بـه سـایه‌روشـن‌هـای ایجـاد شـده روی چهـره‌ی کـودک توجه کنید.

تصویر۲۸: استفاده از سایه‌روشنِ طبیعی، به‌عکس حالت و شخصیت داده است. سرِ کودک در نور قرار گرفته و نسبت به اندامِ او که در سایه و نیم‌سایه هستند، به‌واسطه‌ی روشناییِ بیشتر، بزرگ‌تر به‌نظر رسیده و حالتی جالب و کودکانه با سری سنگین و بزرگ به او داده است. حضور نور در قسمت‌های مختلف عکس، باعث تأکید بر آن قسمت‌ها شده و درنتیجه قسمت‌های پرنورتر، بیشتر دیده خواهند شد.

- رعایت فاصله‌ی مناسب از سوژه: در عکاسی با موبایل به‌خاطر داشته باشید که لنز شما واید است. بنابراین از نزدیک‌شدن زیاد به‌سوژه پرهیز کنید تا شکل و فرم آن‌را ازدست ندهید.

- انتخاب تکیه‌گاهِ مناسب برای عکاسی: گاهی نیاز داریم که لرزش دست را در هنگام عکسبرداری به کم‌ترین حالت برسانیم تا عکس واضحی بگیریم. برای این منظور می‌توانیم از دیوار یا تکیه‌گاهی برای تکیه‌دادن دست بدان استفاده کنیم تا کم‌ترین لرزش را در دستان‌مان داشته باشیم.

- تنظیمات کیفیت عکس: کیفیت عکس را همیشه در بالاترین حالت خود قرار دهید.

برای این منظور از تنظیمات منوی دوربین استفاده کنید. در بخش بعد بیشتر در این‌باره صحبت خواهیم کرد.

- عکسبردای سلفی: استفاده از دوربین‌های کوچک و به‌ویژه موبایل در عکس‌های شخصی افراد، نوعی سبک جدید را به‌وجودآورده‌است که به‌آن عکاسیِ سلفی می‌گویند. در این نوع عکاسی، فرد از خودش عکاسی می‌کند. برای دستیابی به‌کیفیت جالب‌تر، می‌توانید در برابر آینه قرار گرفته و از خود عکس بگیرید. (تصویر۲۹)

تصویر۲۹: عکسبرداری سلفی. واژه‌ی *سلفی* که از ابتدای سال ۲۰۱۴ میلادی به‌فرهنگ لغتِ آکسفورد راه یافت، تفاوت‌های بنیادینی دارد با *سلف‌پرتره* که سال‌هاست در عکاسی و پیش از آن در نقاشی وجود داشت. سلفی، عکسبرداری در هر حالت و هرکجا، بدون فراهم کردن هرگونه پیش‌زمینه برای عکاسی است، و هدف خاصی نیز از این عکسبرداری وجود ندارد؛ در حالی‌که در سلف‌پرتره (یا به‌فارسی، خودنگاره)، هنرمند با فراهم کردنِ شرایطِ خاص خلقِ اثر، هدف و موضوع خاصی را نیز در آفرینشِ خود دنبال می‌کند.

- تنظیمات هنری دوربین: حتماً به‌منوی دوربین خود مراجعه نموده و تنظیمات هُنری عکس را فعال کنید. می‌توانید عکس را با ته‌رنگ بگیرید (تصویر۳۰) و یا آن‌را

سیاه‌وسفید عکاسی کنید. (تصویر ۳۲)

تصویر ۳۰: عکاسی با ته‌رنگِ قهوه‌ای (سپیا)، حالت عکس را کهنه و قدیمی می‌کند. برخی از موبایل‌ها امکان تغییر ته‌رنگ را به‌کاربر خود می‌دهند.

- عکسبرداری پانوراما: امکان عکاسی پانوراما در دوربین‌های کوچک و موبایل، بسیار قابل توجه است. دوربینِ خود را در حالت پانوراما قرار داده و طبق دستورالعملی که دوربین عموماً در هنگام فعال‌سازیِ حالت پانوراما به شما می‌دهد، عکس پانوراما بگیرید. در هنگام عکسبرداری دقت کنید که مسیر حرکت دوربین باید همواره در یک خط مستقیم و ممتد قرار داشته باشد. (تصویر ۳۱)

تصویر ۳۱: عکس پانوراما، از چرخش دوربین حول محور عمودی خود به طرفین، ایجاد می‌شود.

تصویر۳۲: عکس سیاه وسفید. همیشه به‌خاطر داشته باشید که عکاسان جدی، عکس‌های سیاه و سفید را بیشتر می‌پسندند. عکاسی سیاه وسفید، با تاریخ عکاسی پیوند عمیقی دارد و به همین دلیل هم در محافل هنری بهتر مورد قبول قرار می‌گیرد. نبودنِ عنصرِ بصریِ رنگ در عکس‌های سیاه‌وسفید موجب می‌شود که عناصر بصریِ دیگری چون نور، کنتراست، بافت و... بیشتر مورد توجه قرار بگیرند و بهتر دیده شوند. در نتیجه، انتقالِ پیام از بسترِ عکسِ سیاه‌وسفید به‌مخاطب، بهتر و واضح‌تر صورت می‌پذیرد. همین‌امر است که باعث می‌شود در برابرِ عکس سیاه‌وسفید، همواره احساس قوی‌تری داریم.

– استفاده از فلاش و تنظیمات آن: به‌خاطر داشته باشید که استفاده از فلاش موبایل مصرف باتریِ آن‌را چند برابر می‌کند، پس تا جای امکان به‌درستی و به‌موقع از آن استفاده کنید. از طرف دیگر مراقب فاصله‌ی خود از سوژه در هنگامی که از فلاش استفاده می‌کنید، باشید؛ چرا که اگر به‌سوژه نزدیک‌تر از حد معمول باشید، نور فلاش عکس شما را بیش از حد سفید و روشن می‌کند. (تصویر۳۳)

تصویر۳۳: در حین استفاده از فلاش، فاصله‌ی خود را از سوژه تنظیم کنید. نور فلاش با نزدیک‌بودن بیش از حد دوربین به‌سوژه، موجب پرنورشدن بیش ازحد، و سفیدشدن و سوختگی در عکس خواهد کرد.

از طرف دیگر، اگر از سوژه بیش از حد دور باشید نیز نور فلاش بی‌اثر شده و فضا وسوژه را روشن نخواهد کرد، در نتیجه عکس شما تیره از آب در می‌آید. (تصویر ۳٤)

تصویر۳۴: در این عکس، عکاس فاصله خود را از سوژه زیاد پکرده و توسط لنز، روی سوژه بزرگنمایی (زوم) کرده و فلاش زده است (برق فلاش را در چشمان سوژه می‌توان مشاهده کرد)، اما چون فاصله‌ی نسبتاً زیادی با وی داشته، عکس تیره ثبت شده است.

بخش دوم:
آشنایی با منوی کاربری دوربین‌های کامپکت و موبایل

در انواع دوربین‌های عکاسی کامپکت و موبایل، تنظیمات اولیه‌ای برای حصول به نتیجه‌ی بهتر قرار داده شده‌است. استفاده از این تنظیمات و آشنایی با منوی کاربری دوربین، به‌کاربر این امکان را می‌دهد که در شرایط مختلف نوری، عکس‌هایی با کیفیت مطلوب‌تر و واضح‌تر بگیرید. برای این منظور، در این‌بخش منوی دوربین کامپکت کَنُن را بررسی می‌کنیم و سپس، به‌صورت مختصر و موجز، منوی کاربری عکاسی در موبایل سونی را اجمالا توضیح می‌دهیم. توجه کنیم که اکثر دوربین‌های کامپکت و موبایل‌هایی که به‌صورت پیشرفته‌تر عکاسی می‌کنند، دارای منوی کاربری مشابه بوده و آشنایی با دکمه‌های روی بدنه‌ی دوربین و شکلک‌ها (آیکون‌ها)، به‌کاربران این امکان را می‌دهد که با کمی دقت، بتوانند از انواع دوربین‌های موبایل و کامپکت خود به‌درستی استفاده کنند.

۱-۲. منوی دوربین کامپکت

چگونگی خواندن مشخصات کیفیت عکسبرداری دوربین: عموماً اطلاعاتی به‌صورت دورنوشت روی بدنه‌ی لنز قرار دارد. اندازه‌ی مگاپیکسل عکس‌های تولیدی، ضریب بزرگ‌نمایی نهاییِ لنز، و دیگر اطلاعات را می‌توان دور بدنه‌ی لنز مشاهده نمود.

تصویر۳۵: ضریب X، میزان بزرگ‌نمایی، و مگاپیکسل، کیفیت عکس را مشخص می‌کند. در این دوربین ضریب ۵X بدین‌معنی است که دوربین تا ۵ برابر بزرگ‌نمایی خواهد داشت.

اهرم زوم: اهرم زوم معمولاً در کنار دکمه‌ی شاتر (دکمه‌ی عکسبرداری) قرار دارد. اهرم زوم، در حالت عکسبرداری، همان‌طور که از نام آن پیداست، برای بزرگ‌نمایی یا کوچک‌نمایی صحنه در کادر به‌کار می‌رود. در حالت نمایش عکس، زمانی‌که عکس‌ها را در دوربین مرور می‌کنیم (حالت نمایش عکس را می‌توان با فشردن دکمه‌ی نمایش عکس فعال کرد)، برای بزرگ و کوچک کردن عکس و نمایش جزییات آن می‌توان از این اهرم استفاده نمود. (تصویر۳۷)

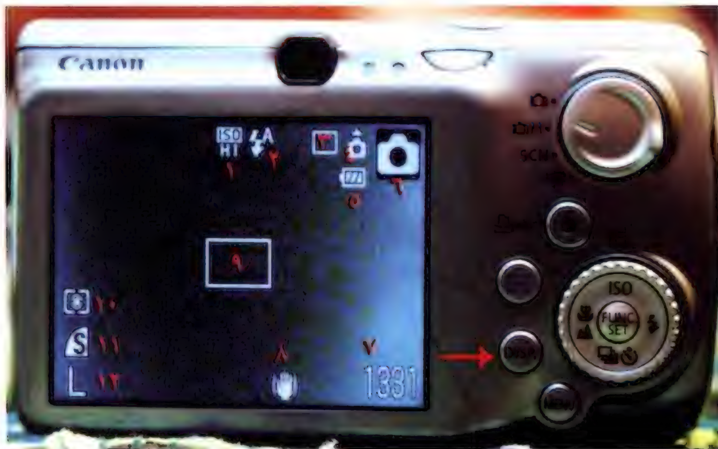

تصویر۳۶: اهرم زوم: باچرخاندنِ اهرم زوم به طرفین، می‌توان روی سـوژه بزرگنمـایی انجـام داد.

تصویر۳۷: با فشردن دکمه‌ی نمایشِ عکس می‌توان عکس‌ها را مشاهده نمود. در حـالتی‌کـه دوربین درحال نمایش عکس است. با فشردن دکمه‌ی MENU می‌توان تاحدودی عکس‌هـا را ویرایش کرد (این‌کار بستگی به‌مدل و توانایی دوربین دارد).

دکمه‌ی نمایش اطلاعات(DISP): در حـینِ عکسبرداری، بافشردن این‌دکمه، می‌توان اطلاعاتی درباره‌ی تنظیمات کنونی که دوربین در آن تنظیمات درحالِ عکسبرداری‌است، مشاهده نمود. (تصویر۳۸) این اطلاعـات بـا توجـه بـه‌مکـان‌هـای عددگـذاری شـده‌ی تصویر۳۸، عبارتند از:

تصویر ۳۸: تنظیمات فعلیِ دوربین با فشردن دکمه‌ی DISP بر روی مانیتور قابـل مشـاهده است. همواره فشردن دکمه‌ی DISP موجب نمایش اطلاعات در مانیتور می‌شـود. در هنگـامِ دیدن عکس‌های گرفته شده، اطلاعات عکس را، و در هنگام عکسبرداری، اطلاعات عملکـردِ دوربین را برای عکاسی نشان می‌دهد.

۱: عدد حساسیت دوربین؛

۲: وضعیت فلاش؛

۳: تعداد عکسبرداری در یک‌بار فشردن دکمه‌ی شاتر؛

٤: جهت عکسبرداری دوربین؛

۵: میزان شارژ موجود باتری؛

۶: حالت عکسبرداری (اتوماتیک یا نیمه اتوماتیک)؛

۷: تعداد عکس‌های قابل ضبط در مموری دوربین؛

۸: علامت روشن بودن لرزش‌گیر اتوماتیک دوربین؛

۹: مکان‌نمای فوکوس (واضح‌سازی) دوربین؛

۱۰: حالت نورسنجی دوربین؛

۱۱: حالت کیفیت عکس؛

۱۲: اندازه‌ی ذخیره‌سازی عکس.

دکمه‌یDISP در شرایطی که باتری دوربین درحال خالی شدن است، کاربرد ویژه‌ای دارد. بدین‌صورت که با فشردن آن و خاموش‌کردن صفحه‌ی نمایش، و عکسبرداری به‌وسیله‌ی ویزور دوربین، با باقیمانده‌ی شارژ موجود باتری، عکس‌های بسیار بیشتری می‌توان گرفت.

تصویر۳۹: در حالت اتوماتیک، اکثر امکانات دوربین به‌صورت خودکار انجام می‌شود. این حالت مناسب شرایطی‌است که عکسبرداری سریع انجام گرفته و نور محیط متعادل است.

حلقه‌ی تغییر وضعیت عکسبرداری: می‌توان حالت عکسبرداری را به وضعیتِ

خودکار -اتوماتیک- (تصویر۳۹)، نیمه خودکار (تصویر۴۰)، پیش‌فرض (تصویر۴۱)، و حالت فیلمبرداری (تصویر۴۲)، تغییر داد. توجه کنیم که برای استفاده از منو و تغییر تنظیمات برای عکسبرداری‌های مختلف، باید دوربین در حالت نیمه اتوماتیک (تصویر۴۰) قرار بگیرد. هریک از این وضعیت‌ها، دوربین را در شرایط متفاوتی قرار داده و در نتیجه مناسب برای عکسبرداری‌های خاصی‌است. مثلاً حالت تمام‌خودکار، مناسب زمان‌هایی است‌که کنتراست و شدت‌نور درشرایط مطلوب بوده و عکسبرداری به‌سادگی امکان‌پذیر است. طبعاً در بسیاری از شرایط، نور ایده‌آل وجود ندارد و در نتیجه باید وضعیت عکسبرداری دوربین را به‌حالت نیمه‌خودکار (در این دوربین مورد مثال)، و یا دستی (در دوربین‌هایی که این گزینه در آن‌ها وجود دارد)، تغییر داد.

تصویر۴۰: حالت نیمه‌دستی یا نیمه‌خودکار، به‌شما امکان تغییر در تنظیمات دوربین را برای برخی از شرایط نوری متعادل می‌دهد و طبعاً در این حالت کیفیت عکس‌های گرفته‌شده به مراتب بهتر از حالت خودکار است. گرچه برای این‌که بتوانید در هر شرایطی عکاسی کنید، حتماً نیاز به‌دوربینی با امکان تنظیمات کاملاً دستی خواهید داشت.

تصویر۴۱: حالتSCN نیز نوعی حالت خودکار است که برای شرایط مختلف، به‌صورت پیش‌فرض، حالت‌های مختلف عکسبرداری را ارایه می‌دهد.

تصویر۴۲: برای استفاده از امکانات فیلمبرداری دوربین، آن‌را در حالت فیلمبرداری قرار داده و دکمه‌ی ضبط را فشار دهید.

تنظیمات دکمه‌ی منوی فهرست (MENU) دوربین: عموماً غالب تنظیمات دوربین را می‌توان در منوی دوربین و با فشردن دکمه‌ی منو مشاهده کرد. (تصویر۴۳) برخی از این تنظیمات به‌وسیله‌ی دکمه‌های دیگر دوربین نیز در دسترس است و برخی تنظیمات تنها در این منو قابل تغییر است.

تصویر۴۳: منوی فهرست دوربین، امکان تنظیم دوربین را بسته به مدل آن به‌شما می‌دهد. البته برخی از تنظیمات منو، در قسمت‌های دیگر دوربین نیز قابل دسترسی است. توجه کنید که برای دستیابی به تنظیمات، دکمه‌ی منو را زمانی فشار دهید که دوربین درحالت عکسبرداریِ نیمه‌خودکار یا دستی قرار دارد.

دکمه‌ی تغییر حساسیت (ISO): در شرایطی که نور محیط عکسبرداری کم است، با تغییر وضعیت حساسیتِ دوربین، می‌توان بدون لرزش دست و محوشدگی عکاسی کرد. بدین‌صورت که عدد حساسیت دوربین هرچه بیشتر شود، حساسیت به‌نور افزایش می‌یابد و درنتیجه در شرایط نوری کم نیز می‌توان به خوبی عکسبرداری نمود. تنها نکته‌ی منفی حساسیت‌های بالا این‌است که باافزایش حساسیت دوربین، عکس‌ها دانه‌دار شده و کیفیتِ نهایی اُفت پیدا می‌کند. (تصاویر ٤٤، ٤٥ و٤٦)

تصویر۴۴: حساسیت کم: عددِ حساسیت هرچه کوچکتر باشد، دوربین در حالت حساسیت پایین‌تری قرار خواهد داشت و عکسبرداری با تولید دانه‌های کمتر خواهد بود.

تصویر۴۵: حساسیت بالا موجب دانه‌دار شدن تصاویر خواهد شد. با بیشتر شدنِ عددِ حساسیت، میزان حساسیت دوربین نیز افزایش می‌یابد. به‌عکس بعدی نیز توجه کنید.

تصویر۴۶: عکس سمت راست با حساسیت ۱۶۰۰، و عکس سمت چپ با حساسیت ۱۰۰ گرفته شده است. میزان دانه‌دار شدن عکس‌ها را به هم مقایسه کنید.

دکمه‌ی تنظیمات فلاش: برای تغییر کاربری فلاش، دکمه‌ی فلاش را که در شکل نیز علامت‌گذاری شده است (تصویر۴۷)، فشرده و همان‌طور که در مانیتور مشخص است، به‌ترتیب از سمت راست: «فلاش همواره خاموش»، «فلاش همواره روشن»، و «فلاش خودکار» را می‌توان انتخاب نمود. علاوه بر آن، با فشردن دکمه‌یMENU پس از آن‌که دکمه‌ی فلاش را فشردیم، می‌توانیم آن‌را در حالتی قرار دهیم که قرمزی چشم در چهره‌ها ایجاد نشود. (تصویر۴۸). در استفاده از فلاشِ دوربین، به‌خاطر داشته باشید که به‌دلیلِ زاویه‌ی یکسانِ پرتابِ نور فلاش و جایگاه دوربین، سایه‌ها از سوژه حذف شده و تصویرِ شکل‌گرفته در دوربین، تخت و بی‌روح خواهد بود. درنتیجه، فلاش روی دوربین را تا آن‌جا که ممکن است، خاموش نگاه داشته و تنها در مواقع ضروری از آن در عکسبرداری‌ها استفاده نمایید. البته با ترکیب‌کردن نور فلاش دوربین و سرعت کند شاتر، می‌توان به‌عکس‌های بسیار خوبی هم دست یافت.

تصویر۴۷: غالباً توصیه می‌شود که عکس‌ها را بدون فلاش بگیرید. به‌این دلیل که فلاش، نور تخت ایجاد کرده و حس و حالت را از عکس می‌گیرد.

تصویر۴۸: اگر پس از این‌که دکمه‌ی فلاش را زده‌اید، دکمه‌ی MENU را فشار دهید، می‌توانید تنظیمات فلاش را تغییر دهید.

دکمه‌ی عکسبرداری متوالی و سلف‌تایمر: با فشردن این دکمه، می‌توان حالت عکسبرداری را از حالت تک عکس (اولین گزینه در مانیتور تصویر۴۹) به‌عکسبرداری متوالی تغییر وضعیت داد. بدین‌معنی که اگر در حالت دوم، دکمه‌ی عکسبرداری را فشار دهیم، تا زمانی‌که دست را از روی آن برنداریم، می‌توانیم به‌صورتِ پشتِ سر هم و متوالی عکاسی کنیم. این حالت برای شرایطی مناسب است که سوژه در حال حرکت بوده و با عکسبرداری به‌صورت تکی، ممکن است بدحالت، محو و نامناسب در قاب دوربین ثبت شود.

سلف‌تایمر نیز که مورد سوم در مانیتور است، این امکان را به‌شما می‌دهد که در عکسبرداری، خودتان نیز در قاب عکس حضور پیدا کنید. بدین‌صورت که با انتخاب سلف‌تایمر با تأخیر زمانی ۱۰ثانیه (مورد سوم در عکس)، پس از فشردن دکمه‌ی عکسبرداری، دوربین بلافاصله عکاسی نکرده و ۱۰ثانیه بعد از فشردن دکمه، عکاسی می‌کند. این مهلتی‌است برای عکاس که بتواند در قاب حضور پیداکند. با فشردن دکمه‌ی MENU در این صفحه، می‌توانید زمان تأخیر سلف‌تایمر را خودتان تغییر دهید.

تصویر۴۹: حالت سلف‌تایمر و عکسبرداری متوالی

حالت عکسبرداری ماکرو(عکاسی از فاصله‌ی خیلی نزدیک): با فشردن دکمه‌ی عکسبرداری ماکرو (که عموماً به‌شکلِ گُل قرار داده شده‌است)، می‌توان وضعیت عکسبرداری را از حالت منظره و نمای دور (علامت کوه در شکل) به‌حالت عکسبرداری از نمای نزدیک که بدان ماکرو می‌گویند، تغییر داد. (تصویر۵۰) در حالت ماکرو، عکسبرداری از فاصله‌ی حدود ۲سانتیمتری دوربین امکان‌پذیر خواهد شد. منتها توجه به این‌نکته ضروری‌است که چون دوربین به سوژه خیلی نزدیک می‌شود، سایه‌ی دوربین روی سوژه افتاده و نوردهی را خراب می‌کند. تغییرِ زاویه‌ی دوربین و توجه به جهتِ تابش نور، این مشکل را به‌راحتی حل می‌کند. ضمناً در این نوع عکسبرداری، توجه به‌وضوح و ثبت دقیق جزییات، به‌دلیل این‌که بسیار به سوژه نزدیک هستیم، اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد.

تصویر۵۰: تنظیم عکسبرداری دوربین در حالت منظره و ماکرو. این‌که در حالت ماکرو، چقدر می‌توان به سوژه نزدیک شد، به‌نوع و مدل دوربین بستگی دارد. برخی از دوربین‌ها تا فاصله‌ی نیم سانتیمتری و حتی کمتر نیز قادر به‌عکاسی هستند، و برخی دیگر از فاصله‌ی دورتر، توانایی عکاسی دارند.

تنظیمات دکمه‌ی فانکشن (FUNC SET): این تنظیمات در حالت خودکار دوربین قابل دسترسی نیست. بنابراین حتماً دوربین را در حالت نیمه اتوماتیک یا دستی قرار دهید. با فشردن دکمه‌ی FUNC SET می‌توان تنظیمات نوردهی را از حالت استاندارد. به‌سمت منفی یا مثبت تغییر وضعیت داد. (تصویر ۵۱)

تصویر۵۱: دکمه‌ی FUNC SET دسترسی به بسیاری از تنظیمات اصلی را در اختیار شما قرار می‌دهد.

اگر نوردهی را به‌سمت منفی هدایت کنیم، میزان نوردهی کاهش پیداکرده و عکس تیره‌تری خواهیم داشت. (تصویر۵۲) این‌حالت مناسب زمانی است که شما عمداً عکس تیره می‌خواهید، و یا نور محیط، شدت زیادی دارد و با کاهش نوردهی به‌سمت منفی، از میزان نور ورودی به‌دوربین کاسته و می‌توانید عکس متعادل‌تری بگیرید. البته برای عکسبرداری با پله‌های مختلف نوری نیز این گزینه بسیار کاربرد دارد. گاهی بهتر آن‌است که از سوژه دو یا سه عکس با نور متفاوت بگیرید تا بعداً بتوانید از میان نورهای مختلف، آن‌عکسی را که سوژه در آن بهتر ثبت شده است، انتخاب نموده و ارایه دهید.

تصویر۵۲: اگر حالت نوردهی را به‌سمت منفی ببریم، می‌توانیم از سوژه‌ها عکس‌های تیره تری بگیریم. این‌حالت مناسب برای عکاسی ضدنور و غروب آفتاب و... خواهد بود.

اگر نوردهی را به‌سمت مثبت ببریم، نوردهی افزایش یافته و درنتیجه عکس روشن و پرنوری خواهیم داشت.

تصویر۵۳: حالت نورهی زیاد، برای شرایطی که نور محیط کم است، و یا تعمداً عکس‌هایی با نور بالا و روشن میخواهیم، مناسب است.

در گزینه‌ی بعدی، می‌توان تعادل رنگ نور را تغییر داد.(تصویر٥٤) در حالت AWB دوربین به‌صورت خودکار رنگ نور را اصلاح می‌کند. هریک از حالت‌های دیگر که شکل‌شان در مانیتور دیده می‌شود (مانند حالت آفتابی، ابری، نور لامپ تنگستن، لامپ مهتابی، و تنظیم دستی که در پایین مانیتور دیده می‌شود)، برای شرایطی مناسب است که آن نور، نور غالب فضای عکسبرداری باشد. اگر در محیطی قرار دارید که ترکیب مختلف نوری در آن وجود دارد، بهتر است دوربین را در حالت AWB قرار دهید.

تصویر۵۴: برای این‌که عکس شما ته‌رنگ نداشته باشد، حتماً رنگ نور را در این گزینه تنظیم کنید. تنظیم غلط رنگ نور موجب می‌شود تصویر به‌شدت ته‌رنگ داشته باشد. مثلا اگر زیر نور مهتابی، تنظیم رنگ نور را در حالت لامپ تنگستن قرار دهید، عکس شما به‌شدت آبی خواهد شد.

گزینه‌ی سوم در FUNC SET، تنظیمات رنگ عکس است. مثلاً اگر بخواهید عکسی را با ته‌رنگ قهوه‌ای بگیرید، گزینه‌ی Se، و اگر مایل بودید سیاه‌وسفید عکاسی کنید، گزینه‌ی BW را انتخاب کنید. (تصویر٥٥)

تصویر۵۵: با تغییر رنگ عکس، می‌توان عکس‌های خاص و هنری گرفت.

تصویر۵۶: معمولاً تنظیمِ نورسنج دوربین در حالت Evaluative یعنی سنجش نور در حالت میانگین قرار داشته و گزینه‌ی مناسب نورسنجی است.

در گزینه‌ی چهارمِ مشخص‌شده در سمتِ چپ مانیتور، می‌توانیم نورسنجی را در وضعیت‌های متفاوتی قرار دهیم. (تصویر۵۶) در تصویر از چپ به‌راست به‌ترتیب: «نورسنجی در حالت میانگین (بهترین حالت برای عکاسی معمولی)»، «محیطی»، و «نقطه‌ای» قرار دارند. بهتر است نورسنجیِ دوربین در حالت میانگین نوری باقی بماند.

در دوگزینه‌ی بعدی، می‌توانیم کیفیت‌و اندازه‌ی عکس‌ها را تغییردهیم. به‌یادداشته‌باشیم که حتماً کیفیت و اندازه در بالاترین حالت ممکن قرار داشته‌باشد. مگر این‌که کارت حافظه‌ی دوربین، حجم کمی داشته‌باشد و نیز در شرایط خاصی که عکاس نیازی به‌حجم و اندازه‌ی بالا در عکس‌هایش ندارد. مانند عکس‌هایی که برای ارسال از طریق ایمیل، پیامک‌های چندرسانه‌ای، و... مناسب هستند. به‌هرحال، با افزایشِ کیفیت عکس، مقدارِ اشغالِ حافظه توسط هر عکس افزایش یافته، فشردگیِ عکس کم شده، و در نتیجه، تعدادِ عکس‌هایی که می‌توانید به‌صورت مشخص در حافظه‌ی دوربین خود ذخیره کنید، کمتر می‌گردد. (تصاویر۵۷ تا۶۰)

تصویر۵۷: بهترین حالت ذخیره عکس در این دوربین Superfine و بافشردگی کم است.

تصویر۵۸: وقتی میزان فشردگی عکس را زیاد کنیم، حجم آن کاهش یافته، کیفیت عکس پایین آمده و درنتیجه، تعداد بیشتری عکس می‌توان در حافظه ذخیره کرد. در این تصویر نسبت به‌تصویرِ بالایی که فشرده سازی بیشتر است، ۴۶۰۶عکس می توان گرفت در حالی که در حالت بالا و بافشردگی کم، ۱۳۴۴ عکس در حافظه ذخیره می‌شود. (تصویر قبلی)

تصویر۵۹: در آخرین گزینه تعداد پیکسل‌های عکس را مشخص می کنیم. طبعاً هرچه تعداد پیکسل‌ها بیشتر باشد، کیفیت عکس بهتر و اندازه‌ی آن بزرگتر است.

تصویر۶۰: تعداد پیکسل کمتر، عکسی با رزولوشن و کیفیت پایین‌تری را ایجاد می‌کند. این عکس‌ها مناسب انتقال از طریق موبایل و اینترنت هستند.

۲-۲. هفت نکته‌ی مهم در موردِ استفاده از کارت حافظه

در هنگام خریدِ کارت حافظه توجه به‌نکات زیر موجب اطلاع از نوع و کیفیت کارتِ حافظه شده، و در کاهشِ هزینه، نگهداری و استفاده‌ی بهینه از آن، به‌شما کمک خواهد کرد:

۱) دوربین‌های عکاسی از کارت‌های استانداردشده‌یSD استفاده‌می‌کنند و دستگاه‌های موبایل از کارت‌های کوچک‌تری که MicroSD نامیده می‌شود، بهره می‌برند. بنابراین تاجای امکان از کارت‌هایMicroSD در دوربینِ عکاسی استفاده نکنید.

۲) کارتِ حافظه دارای سرعت انتقال داده‌ها است و این سرعت در کارت‌های مختلف متنوع است. سرعت کارتِ حافظه را می‌توان از عددِ کلاسِ کارت، که معمولاً آن‌را داخلِ حرفِ C روی کارت نمایش می‌دهند، تشخیص داد. (تصویر۶۱) کارتی با کلاس ۱۲، بسیار پرسرعت تر از کارت دیگری که کلاس ۲ دارد، عکس‌ها را به کامپیوتر منتقل می‌کند.

۳) هنگام استفاده از کارت مراقب باشید دکمه‌ی قفل کارت، در حالتِ LOCK یا پایین نباشد، چون در این حالت نه می‌توانید عکسی بگیرید، و نه می‌توانید عکس‌های گرفته شده را به کامپیوتر منتقل کنید. (تصویر ٦١)

تصویر۶۱: کارت حافظه‌ی ۸گیگابایتیِ کلاس۴، و محلِ کلیدِ قفل کردنِ کارت حافظه.

٤) حجم ذخیره‌ی کارت را مناسبِ کاری که از دوربین خود می‌خواهید، انتخاب کنید. عموماً حجم بالای ۸ گیگابایت برای مصارف عادی توصیه نمی‌شود. به دو دلیل: اول، در کارت‌های دارای حجم بالای ذخیره، هنگامی که حجم‌شان کم‌کم پرشود، سرعت ذخیره‌ی عکس‌ها و تصاویر کاهش یافته و درنتیجه، سرعت عملکرد دوربین تنزل پیدا می‌کند. دوم، اگر اتفاقاً کارت حافظه گم شود و یا خراب شده و بسوزد، شما حجم بسیار زیادی از اطلاعات و عکس‌های خود را ازدست می‌دهید. بنابراین چه بهتراست که به‌جای یک کارت ١٦گیگابایتی، از دو کارت ۸ گیگابایتی استفاده کنید.

۵) از کارت حافظه به‌عنوان فلش مموری استفاده نکنید؛ و یا اگر مجبور به این کار

هستید، حجم آن‌را بیش از حد پر نکنید، چرا که ممکن است کارت حافظه ازبین برود.
٦) برای انتقال عکس‌ها به کامپیوتر، به‌جای متصل کردن دوربین یا موبایل به کامپیوتر، کارتِ حافظه را از دستگاه خارج کرده و مستقیماً به‌کامپیوتر خود وصل کنید تا از سرعت بسیار بیشتری در انتقال عکس‌ها به کامپیوتر بهره‌مند شوید.
۷) در هنگام انتقال تصاویر به کامپیوتر، و یا هنگام عکسبرداری و دیدن تصاویر در دوربین، به‌هیچ‌وجه کارت را از دستگاه جدا نکنید؛ چرا که امکان سوختنِ کارت در چنین شرایطی زیاد خواهد بود.

۲-۳. منوی دوربین موبایل

کار بادوربین‌های موبایل، بی‌نهایت ساده و عکسبرداری در این دوربین‌ها کاملاً در دسترس است. توضیحاتِ پیش‌رو بیشتر به‌معرفیِ نکاتِ جزییِ کار با منوی دوربینِ دستگاه می‌پردازد تا بتوانید از دوربین موبایلِ خود، بیشترین استفاده را ببرید.

تصویر۶۲: با لمس‌کردن علامتِ دوربین در سمت چپ و بالای صفحه، امکان تغییر وضعیت عملکرد دوربین را خواهید داشت.

انتخاب نوع عملکرد دوربین: شما می‌توانید علامت دوربین را ازطریق علامت دوربین، که در سمت چپ و بالای صفحه‌ی نمایش دوربین دیده می‌شود (تصویر۶۲و۶۳) تغییر دهید. این تنظیمات که در تصویر۶۳ بالای صفحه‌ی نمایشگر دیده می‌شود، از چپ به‌-راست شامل حالت‌های تمام‌اتوماتیک (AUTO)، نیمه‌اتوماتیک (Normal)، حالت فیلمبرداری (Video camera)، ایجاد افکت‌های تصویری (Picture effect)، حالت پانوراما (Sweep panorama)، حالت‌های پیش‌فرض عکسبرداری (SCN)، و... می‌باشد.

تصویر۶۳: ابتدا، با انتخاب عملکرد دوربین، مشخص کنید که قصد چه کاری در منوی دوربینِ خود دارید؟ انواع حالت‌های عکسبرداری، فیلمبرداری، ویرایش تصاویر گرفته شده، و... در منوی عملکردِ دوربینِ موبایل در دسترسِ شماست.

مثلاً می‌توانید گزینه‌ی افکت‌های تصویری را انتخاب کرده و به عکس خود حالت‌ها رنگی و یا کنتراستِ متفاوتی بدهید. (تصویر۶۴)

تصویر۶۴: گزینه‌ی افکت‌های تصویری (Picture effect)، امکانِ اضافه‌کردنِ جلوه‌های متفاوتی را به‌عکس شما می‌دهد.

تنظیم نوردهی در عکسبرداری: با انتخاب گزینه‌ی تنظیمات نوردهی که با علامت مثبت‌منفی، شناخته می‌شود، می‌توان نور محیط را در عکس، کم و زیاد کرد. (تصویر۶٥)

تصویر۶۵: قبلاً نیز در منوی دوربین‌های کامپکت توضیح دادیم که با تغییر وضعیتِ نوردهی به سمتِ مثبت یا منفی، می‌توان عکس‌هایی روشن‌تر و یا تیره‌تر گرفت.

حالت عکاسی HDR: انتخاب گزینه‌ی HDR، به‌شما امکان می‌دهد که در رنگ‌های عکس‌تان اغراق کنید. عکسبرداریHDR، نوعی عکاسی رنگی است که برای دستیابی به‌آن، باید چندین عکسِ رنگی از یک صحنه و با نوردهی‌های متفاوت انداخت و سپس توسط نرم‌افزارِ خاصِ این نوع عکسبرداری، عکسHDR تولید کرد. بنابراین، انتظار زیادی از این‌گزینه روی موبایل‌های خود نداشته باشید، چون تمام این مراحل را دوربین به‌صورت خودکار انجام می‌دهد. (تصویر٦٦)

تصویر۶۶: انتخاب عکاسیِ HDR.

تنظیمات فلاش دوربین: با انتخاب گزینه‌ی فلاش، شما می‌توانید وضعیت عملکرد فلاش را عوض کنید. در تصویر٦٧، به ترتیب از چپ و بالا عبارتند از:

- Auto: فلاش اتوماتیک؛
- Fillflash: فلاشِ پُرکننده؛ این گزینه برای شرایطی مناسب است که نور محیط کافی است مثل عکاسی در نور روز، اما شما می‌خواهید سوژه را پرنور تر و روشن‌تر عکاسی کنید.
- Red-eye reduction: تصحیح قرمزی چشم؛

- Off: فلاش همواره خاموش.

تصویر۶۷: نحوه‌ی دسترسی به امکانات فلاش.

تنظیمات اولیه‌ی دوربین: این گزینه به‌شما امکان می‌دهد که تنظیمات اولیه‌ی دوربین خود را بسته به‌شرایطِ عکسبرداری، به‌بهترین شکلِ ممکن تغییر دهید. در منوی تنظیمات که در دو تصویر ٦٨ و ٦٩ دیده می‌شود، امکانات زیادی برای تغییر و اصلاح وجود دارد. در پایان این بخش، به معرفیِ گزینه‌های منو، از چپ به راست می‌پردازیم:

تصویر۶۸: منوی تنظیمات اولیه‌ی دوربین موبایل.

تصویر۶۸: ادامه‌ی منوی تنظیماتِ اولیه‌ی دوربین موبایل.

۱-Resolution: تنظیمات کیفیت عکس؛ همیشه عکس را با بالاترین کیفیت ممکن دوربین خود بگیرید. مگر آن‌که بخواهید عکس را در فضای اینترنت به اشتراک بگذارید و یا از طریق mms آن‌را ارسال کنید. در این صورت، کیفیت‌های پایین‌تر برای عکسبرداری شما مناسبند.

۲- Flash: تنظیمات فلاش؛

۳- self-timer: تنظیمات سلف‌تایمر؛

٤- Smile Shutter: وضعیت تشخیص لبخند؛ در عکاسی چهره، با لبخندزدن سوژه عکسبرداری صورت می‌پذیرد.

۵- Quick launch: وضعیتِ لمس‌کردن صفحه را مشخص می‌کند؛ این‌که با یک‌بار لمس‌کردن صفحه‌ی گوشی‌تان، مثلاً دوربین برای عکاسی آماده شود یا فیلمبرداری.

٦- Focus mode: چگونگی فوکوس کردن دوربین را مشخص می‌کند؛

۷- Exposure value: تنظیمات نوردهی؛

۸- HDR: عکسبرداری به‌صورت HDR؛

۹- White balance: تنظیمات رنگیِ نور(تعادل سفیدیِ نور)؛

۱۰- Iso: تنظیمات حساسیت دوربین؛

۱۱- Metering: تنظیم نوع نورسنجی؛ که بهتر است در همین حالت معدلِ میانگین باقی بماند.

۱۲- Image stabilizer: تنظیم لرزش‌گیر در هنگام عکسبرداری؛

۱۳- Geotagging: حالت تشخیص مکان عکسبرداری؛

۱٤- Preview: مرور عکس‌ها در حافظه؛

۱۵- Touch capture: لمس و گرفتنِ لحظه‌ایِ عکس؛ اگر این منو روشن باشد، تمام صفحه‌ی موبایل شما به‌عنوان دکمه شاتر عمل می‌کند و اگر لمس شود، عکس به سرعت گرفته می‌شود.

۱٦-Shutter sound: تنظیم صدای شاتر.

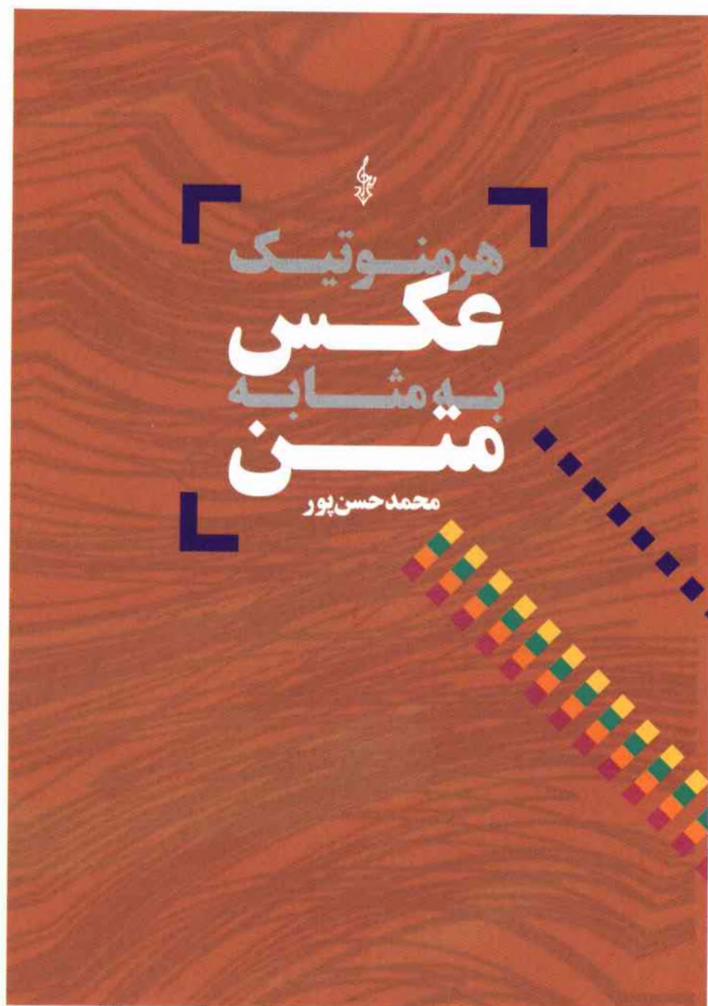
انتشارات ترانه منتشر کرده است

مفاهیم کاربردی زبان بدن در عکاسی

محمد حسن پور · مازیار نیک بر

انتشارات ترانه منتشر کرده است

مهمترین خاطرات و وقایع زندگی، غالباً به صورت تصاویری ساکن در ذهن ما نقش بسته است. با فراگیری گسترده موبایل ها و دوربین های عکاسی کوچک در زندگی امروزه، ثبت رویدادها و وقایع کوچک و بزرگ زندگی، مبدل به ضرورتی مهم در دنیای معاصرشده است. آشنایی با قواعد و مبانی اولیه عکاسی، می تواند منجر به آن شود تا هر فرد با ارتقای توانایی های خود بهترین بهره و نتیجه را از امکانات ساده و کوچک دوربین های در دسترس ببرد.

کتاب پیش رو، تلاش دارد تا ضمن ارائه اصول ترکیب بندی و قواعد اولیه زیبایی شناسی، مبانی و ملزومات عکاسی با دوربین های موبایل و کامپکت را با زبانی ساده و تصویری بیان نماید.

انتشارات ترانه
مشهد، میدان سعدی پاساژ مهتاب
تلفکس: ۲۲۵۷۶۴۶
ISBN978-600-7061-02-2

